პროლეტარელებო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 77 (19219) ოთხშაბათი, 3 აპრილი, 1985 წელი. ფასი 3 კაპ.

როცა საქმეს გულისყური აკლია

ისინი, ვინც პირუტყვის გამოზამთრებისათვის თადარიგი ვერ დაიჭირა, ცუდ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ — შემოაკლდათ საკვები, სათბობი, გაჯანდაგდა საკონელი, გაწყდა ნამატი. ჰოდა, ზამთრის გამოცდაც სწორედ ეს არის. იქ კი, სადაც საქმეს არ აკლია კოლმეურნეობათა გამგეობების, პარტიული, კომკავშირული ორგანიზაციების გულმოდგინება, პრაქტიკული დახმარება, მეცხოველეები ზამთრის სიძნელეებს შედარებით იოლად სძლევდნენ. ეს შეიძლება ითქვას სიღნაღის რაიონის სოფელ ანაგის, ბოდბისხევის, ბოდბის კოლმეურნეობების ფერმებსა და მთის მესვეურებზე, მაგრამ, სამწუხაროდ, ბევრგან ასე არ არის.

ტიბაანის კოლმეურნეობაში (ბრიგადირი — ს. სომხიშვილი), ძველ ანაგაში (ბრიგადირი — ო. ბეგიაშვილი) მეწველ პირუტყვს უხეში საკვები — ნამჯა, თივა ეძლევა წინასწარ შეუმზადებლად. მოუწესრიგებელია დეზობარიერები, სამმობიარო განყოფილებები და სარძეკვე ლაბორატორიები; წყობდნენ გამოსულია რძის მაცივრები. ვაჭირის კოლმეურნეობის მეძროხეობის ბრიგადაში (ბრიგადირი — დ. სესიტაშვილი) არ აღმოჩნდათ ნამატის მიღების, საერთოდ, პირუტყვის აღრიცხვის ჟურნალი.

კარგა ხანია დაგმობილია საკოლმეურნეო და კერძო პირუტყვის ერთმანეთში შერევა. მაგრამ ხუკრიანის კოლმეურნეობა „ლენინის ანდერძში" ეს ან არაფრად მიაჩნიათ ან ხელს არ აძლევთ. მეძროხეობის მარტო მეოთხე ბრიგადაში 16 სული ძროხა, 1 დეკეული, 14 ხბო კოლმეურნეობის პირუტყვთან ერთად არის და მისთვის განკუთვნილი საკვებით იკვებება. ამავე კოლმეურნეობის მეცხვარეობის ფერმაში 408 სული ცხვარია შერეული; ძველ ანაგის კოლმეურნეობის მეძროხეობის ფერმაში [illegible] სული მსხვილფეხა პირუტყვია შერეული კოლმეურნეობის ძროხებში. ეს მაშინ, როცა ამ კოლმეურნეობებში საკვები აკლია; ერთ სულ პირუტყვზე საშუალოდ 16-ის ნაცვლად დამზადებული აქვთ 12-13 ცენტნერი საკვები ერთეული. მეღორეობის, მეცხვარეობის ფერმებში თავის დროზე არ ხდება ნამატის აღრიცხვა, გამწყდარ პირუტყვზე აქტების შედგენა.

ამ და სხვა დარღვევებისათვის პარტიკომი კონტროლის კომიტეტმა საყვედური გამოუცხადა ფერმის გამგეებს, ბრიგადირებს, მაგრამ რატომღაც მთავარი სპეციალისტები და კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელები კი ჩრდილში დარჩნენ. ამდენა, მომავალში აქედან სათანადო დასკვნების გამოტანენ.

ვლ. ბეჟელიშვილი,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

საქართველოს სსრ მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს პირველი სესიის გახსნის შესახებ

საქართველოს სსრ მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს პირველი სესია გაიხსნება 1985 წლის 5 აპრილს 14 საათზე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სხდომათა დარბაზში.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატების რეგისტრაცია და ცნობების გაცემა იწარმოებს 3 და 4 აპრილს 9-დან 21 საათამდე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში.

ტელეფონი: 99-08-54; 99-67-16; 99-92-79.

5 აპრილს რეგისტრაცია იწარმოებს დილის 9 საათიდან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უხუცესთა საბჭოს სხდომის შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უხუცესთა საბჭოს სხდომა გაიმართება 1985 წლის 5 აპრილს 18 საათზე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სხდომათა დარბაზში.

3 აპრილს 17 საათზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სხდომთა დარბაზში გაიმართება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიულ-სამეურნეო აქტივის სკოლის მორიგი მეცადინეობა.

მოხსენებას სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-ძიებითად მიმართულებათა შესახებ გააკეთებს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის მთავარი სწავლული მდივანი აკადემიკოსი გ. კ. ხარიანინი.

ბრიგადაში კომუნისტი მუშაობს

ბევრი დრო, კომუნისტური მშენებლობის პრაქტიკა სულ უფრო თვალნათლივ ადასტურებს, რომ ბრიგადა შრომითი კოლექტივის ძირითადი საწარმოო და სოციალური ბირთვია. დიდია მისი შემოქმედებითი პოტენციალი. სწორედ აქ ხდება ყველაზე უკეთ პირადი და კოლექტიური ინტერესების შესაბამება, ორგანიზებულობისა და ფუნქციონირებისა და ადამიანური ურთიერთურთიერთობების ჩანერგვა-განმტკიცება. ყოველივე ეს კიდევ უფრო დამაჯერებლად მოწმობს ახალი ტიპის ბრიგადული ფორმის — კომპლექსური და გამჩეხი ბრიგადების მაგალითზე, რომლებიც ერთიანი განრიგით მუშაობენ და ანაზღაურების პრინციპიც საბოლოო შედეგია.

ფიქრი ჩვენი რესპუბლიკის ქარხნებსა და უბრიკებში, საამშენებლო ორგანიზაციებში და ტრანსპორტზე, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში იღვნის, მუშაობს, მოქმედებს ათიათასობით ბრიგადა. ზოგ საწარმოში ბრიგადების თითქმის 60-70 პროცენტი უკვე გადავიდა შრომის ორგანიზაციისა და სტიმულირების ახალ ფორმაზე. გამოდიოდეს გვარწმუნებს, რომ საუკეთესო შრომითის მაჩვენებლებს სწორედ იქ აღწევენ, სადაც აქტიურად მოქმედებენ პარტორგანიზაციები, სადაც ამჟამად ჩანს კომუნისტთა ავანგარდული როლი. ამ პატარა კოლექტივებში უსაფუძვლებელია მათი სიტყვა, ცოდნა, გამოცდილება, მათი პირადი მაგალითი.

ამიტომ სწორად იქცევიან ის პარტიული კომიტეტები და ბიუროები, რომლებიც უფრო მომზადებული, ძლიერი, აქტიური და ორგანიზატორული უნარის მქონე კომუნისტებით განამტკიცებენ წარმოების გადამწყვეტ უბნებს. ამ მხრივ მიზანმიმართული მუშაობა მიმდინარეობს თბილისის საწარმოო გაერთიანება „ელექტროშუნგლის" და ოდფაქალაქის მთელ რიგ პარტიულ ორგანიზაციებში.

რა თქმა უნდა, ბრიგადის მებრძოლი ორგანიზატორი პარტიული ჯგუფია. იგი დღენიადაგ უნდა ზრუნავდეს იმისათვის, რომ თითოეულ მუშას ჩაუნერგოს ნამდვილი მეუღლის თვისებები, საქმისადმი შეჭნებული დამოკიდებულების გრძნობა. საუკეთესოდ მომუშავე პარტჯგუფები შეუნელებლად ადევნებენ თვალყურს, თუ როგორ და ვის ხარჯზე იზრდება კომუნისტთა კოლექტივები, ურთიერთობენ ერთმანეთს დამრიგებლობის განვითარებას, დისციპლინის, ორგანიზებულობისა და ეზრახიანის განმტკიცებას.

თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხანაში კარგა ხანია ხანელი გაითქვა იმ ბრიგადამ, რომელსაც კომუნისტი ვახტანგ კუბლაშვილი ხელმძღვანელობს. ბრიგადაში იმეა მეტად საყურადღებო ინიციატივა, რომლის არსი ის არის, რომ გამოშვებული ნაწარმის შრომატევადობა შეამცირონ თითოეული შუშაკის, პროდუსიული ოსტატობის გაზრდის გზით. და აი, უკვე მეორე წელია ნარმატებით სორიელდება კიდევ ამ მხრივ ნაკისრი ვალდებულებანი. ამ და სხვა ბევრ საინტერესო საქმეთა სული და გული კი კომუნისტები არიან, რომლებსაც უნარიანად ხელმძღვანელობს პარტიული ჯგუფი.

ხაერთოდ, საავიაციო ქარხნის ყველა ბრიგადის-საქმეებში კარგად ჩანს პარტიული გავლენა. როგორც ცნობილია, კომუნისტთა რაოდენობა რიდი იძლევა საშუალებას, რომ ყველგან შეიქმნას პარტიული ჯგუფი. ამიტომ საამქროთა პარტიულმა ბიუროებმა ასეთ ბრიგადებში დამტკიცეს პარტორგანიზატორები, რომლებიც ინიციატიანად, შინაარსიანად ასრულებენ დაკისრებულ მოვალეობას. სწორედ მათ მიერ განხორციელებული ორგანიზატორული და პოლიტიკური ღონისძიებების სიკეთე კი, რომ ნამყვანი საამქროების კოლექტივებში, რომელთა საწარმოო უკუგება არსებითად განსხვავდებ მთელი ქარხნის შუშაობის საბოლოო შედეგს, ბოლო ხანს ერთიორად შემცირდა გაცდენების რიცხვი, შესამედიო იყლო კადრების დენადინამ.

არავითარი მტკიცება არ სჭირდება იმას, რომ ძალიან ბევრი რამ არის დამოკიდებული თვითონ კომუნისტს ბრიგადირზე. ამიტომ შეუოხვევითი არ არის ის ყურადღება, რომელსაც პარტიის საქალაქო და რაიონული კომიტეტები იჩენენ ბრიგადირებისადმი — საშუალო რგოლის ამ კადრებისადმი. ბევრგან შექმნილია მათი სწავლების, მომზადების მუყობრი სისტემა, ზრუნავენ ბრიგადირთა კადრების რეზერვისათვის, აწყობენ მოწინავეთა მუშაობის გამოცდილების განზოგადებას, პარტიული კომიტეტების, ბიუროების სხდომებზე განიხილავენ მათს ანგარიშებს...

უკანასკნელ ხანს, როცა ჩვენი რესპუბლიკის პირველადი პარტიული ორგანიზაციების პრაქტიკაში სულ უფრო მტკიცედ ჩამოყალიბდა კრებებზე კომუნისტთა ანგარიშების მოსმენისა და მათი პარტიული დახასიათებების დამტკიცების პრაქტიკა, განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა სწორედ საშუალო რგოლის წინამძღვრების პასუხისმგებლობის ამაღლებას. ამიტომ არის, რომ დღემდე უკვე ათობით კომუნისტი ბრიგადირის დახასიათება დამტკიცებული. ეროვნული მთავარი საწარმოო მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის № 5 საწარმოო უკანრიგო ბრიგადის ბრიგადირი ციხანა დეკანოიძე. იგი შარშან იანვარში თავისი ხერხელით გადავიდა ამ ბრიგადაში, რომელიც ძალიან ჩამორჩენილი იყო. მოკლე ხანში აქ მდგომარეობა სასიკეთოდ შეიცვალა, ც. დეკანოიძის ინიციატივით ბრიგადა დღე კოლექტიური ოჯახის წესით მუშაობს. ახალი მაგალითები ციტა რიდია.

მაგრამ, სამწუხაროდ, ბევრი საწარმოო ბრიგადის მუშაობა ჯერ კიდევ ჩამორჩენა დროის მოთხოვნებს: ამას წინათ კახეთის რაიონის კოლიუნყაოს საბჭოთა მეურნეობის კომუნისტებმა პირველი ბრიგადის ხელმძღვანელს კონსტანტინე ნადირაძეს ხსრიდან იმიტომ უსაყვედურეს კრებაზე და მის პარტიულ დახასიათებაშიც ნაწერეს, რომ „უკანასკნელი წლების მანძილზე ბრიგადაში გაუარესდა საწარმოო მაჩვენებლები, ირღვევა შრომის დისციპლინა, იგი, როგორც სპეციალისტი, ნაკლებად ზრუნავს მოწინავე გამოცდილების დანერგვისათვის, არ სრულდება შრომის ნაყოფიერების დაკანონება, იზრდება პროდუქციის თვითღირებულება... პასიურობს პარტიულ დავალებათა შესრულებაში"...

კომუნისტთა ასეთი პრინციპული მომკითხველობა საჭიროა ყველგან. მაგრამ როგორც რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციებში ამ ცოტა ხნის წინათ დამთავრებულმა ანგარიშგება-არჩევნებმა გვიჩვენა, ზოგან, განსაკუთრებით კი საბრიგადო პარტორგანიზაციებისა და პარტიული ჯგუფების კრებებზე, წარმატებათა შესახებ უფრო ხმამაღლა ლაპარაკობენენ, ვიდრე პრობლემებზე, არსებულ ნაკლოვანებებზე. საერთოდ ცუდად არ შუშაობს ვეკეკკორის რაიონის გურძელის კოლმეურნეობის № 5 ბრიგადა, მაგრამ ხერხიოსული ხარვეზებიც აქვს. ბრიგადაში არიან ფრენიანები, ზოგიერთი აგიტატორი პასუხისმგებლობით არ ეკიდება მოვალეობას. და აი, ამ ბრიგადის კომუნისტებმა კრებაზე გაუბედაობა გამოიჩინეს, მათს კრიტიკას ზუსტი მიზანი არ ჰქონდა.

ბრიგადებში პარტიული გავლენის ყოველმხრივ გაძლიერებისათვის, იქ მომუშავე თითოეული კომუნისტის პასუხისმგებლობის გაძლიერებისათვის დღის წესრიგში დგება პარტიული ჯგუფების ხელმძღვანელობა, საბრიგადო პარტორგანიზაციათა, პარტორგანიზატორთა და პოლიტორგანიზატორთა კარგად მოფიქრებული სწავლება, მათთვის ცოცხალი ინსტრუქციების გაწევა.

როგორც ცნობილია, ბოლო ხანს შესამჩნევად გაიზარდა კომკავშირულ-ახალგაზრდული ბრიგადათა რიცხვი, ამიტომ პარტიულმა ბიუროებმა და კომიტეტებმა მეტი ყურადღება უნდა დაუთმონ ახალგაზრდებთან შუშაობას უმუალოდ ბრიგადებში, გამოცდილი კომუნისტების დახმარებით მოამზადონ ისინი პარტიის რიგებში შესასვლელად. კომუნისტებით საწარმოო ბრიგადების განმტკიცება ის მთავარი პირობაა, რომ უფრო შემოქმედებითად იღვაწონ, სრულად გამოიყენონდეს მათი აღმზრდელობითი უნარი და უპირატესობა.

ბრიგადა, როგორც წესი, პატარა კოლექტივია და მასში თითოეული ადამიანი ისე მოჩანს, როგორც ხელისგული. აქ კარგად იციან, ვინ შუშაობს გულით და ვინ ზარმაცობს, ვის შეგიძლია დაეყრდნო და ვინ ღალატობს საქმეს, უშვებს ენს, არღვევს გრაფიკს. ამიტომ პარტიულმა, პროფკავშირულმა და კომკავშირულმა ორგანიზაციებმა ყველაფერი უნდა იღონონ, რათა შესანიშნავმა მოწოდებამ — „პატივი ეროვნულ შრომის მიხედვით" და სხვა შუშურმა ინიციატივებმა ბრიგადებში.

ეს უკვე დამთავრდა მეფრომეტე ხუთწლედის ბოლო წლის შესამეფრეკეი. ნინ უფრო დიდი და დაძაბული შუშაობა მოგველის. და სწორედ იმაზე, როგორი აქტიურობით, როგორი განწყობილებით და შემოქმედებით იშრომებენ ბრიგადები — ყველაზე მახლობელი საწარმოო ერგოლები, დამოკიდებულია ყველა ჩვენი გეგმის, ყველა ჩვენი ჩანაფიქრის განხორციელების ბედი.

ზ. ამაშუკელი.

შაბათობაზე ციტრუსებს მოუვლიან

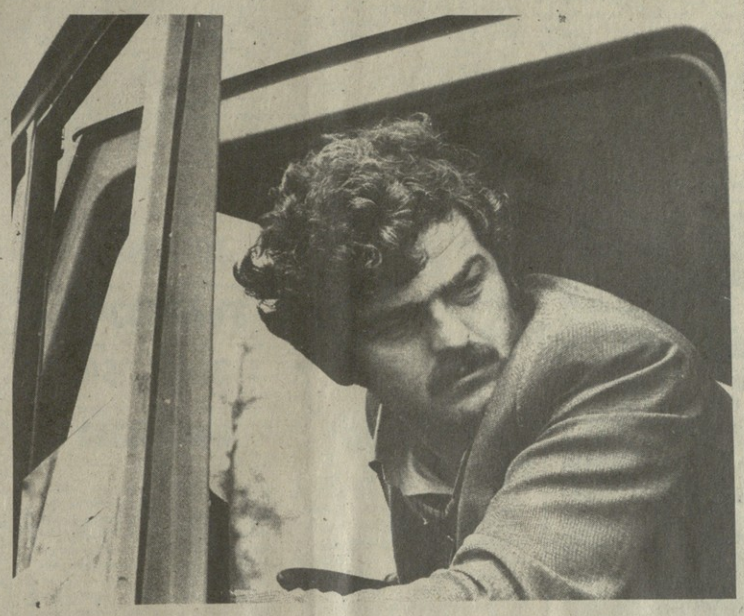

ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ ურეხის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის მშრომელებმა გადაწყვიტეს ვ. ი. ლენინის დაბადების 115 წლისთავისადმი მიძღვნილი კომუნისტური შაბათობის დღეს შრომის უმაღლესი ნაყოფიერებით იმუშაონ. გაზაფხულზე. კოლმეურნეებს ბევრი საზრუნავი აქვთ. გამუდმებულმა თოვამ ხერეოზული ზიანი მიაყენა ციტრუსებს. თოვლის 1,5 მეტრიანმა ფენამ ნარგავების ტოტები ჩამოამტვრია, ეანგებმა და ქარმა ხეები დააზიანეს. „წითელი შაბათობის" დროს გადაწყვეტილია ცენტრუსის პლანტაციებში გასხლან ხეები, გულმოდგინედ შემობარონ, გაძლიერებული დოზებით შეიტანონ ნიადაგში ორგანული სასუქები.

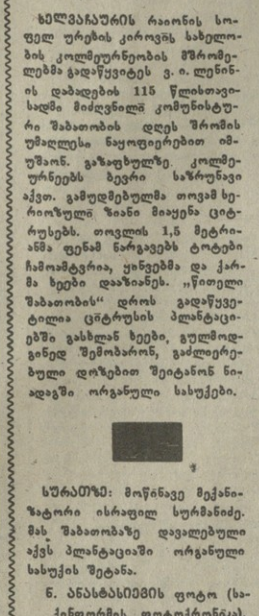

ხურათზე: მოწინავე მეკანიზატორი ისრაფილ სურმანიძე. მას შაბათობაზე დავალებული აქვს პლანტაციაში ორგანული სასუქის შეტანა.

ნ. ანასტასიევის ფოტო (საქინფორმის ფოტოკორესპ.).

ხარისხიანი პროდუქცია, სწრაფი ტემპი!

ზესტაფონის „საქკაბელის" ქარხნის კოლექტივი დიდი მონდომებით იბრძვის საუკეთესო საბოლოო შედეგებისათვის და აოწევს კიდევ მიზანს. პირველ კვარტალში მეკაბელეებმა არ დაიოლეს-ტეს არც ერთი მომზმარებელი და მაშასადამე, ასი პროცენტით შეასრულეს მიწოდების ვალდებულება, რაც დიდად მისასალმებელი ფაქტია. საქმე ის არის, რომ საწარმოში მიმდინარეობს ეკონომიური ექსპერიმენტი, რომლის თანახმადაც ზუსტად ეს მაჩვენებელია წამოწეული წინა პლანზე. მისი შესრულება ექსპერიმენტის უცილობელი პირობაა.

მიწოდების ვალდებულების შესრულება განაპირობა ყველა ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლის სტაბილურობისათვის შეუხელებელმა ბრძოლამ. ვეგმის გადამეტებით დაამზადა 200 ათასი მანეთის ნაწარმი და მთელი მატება მიიწევოდა შრომის ნაყოფიერების ზრდის ხარჯზე. წარმოების მოცულობის ზრდის ტემპმა 107,1 პროცენტი შეადგინა.

უთუოდ აღსანიშნავია ზესტაფონელთა საგულდაგულო მუშაობა პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის. ამ მხრივ მათ ერთ-ერთი პრიელი ადგილი უკავიათ როგორც რესპუბლიკაში, ისე კავშირში. მიაქციეთ ყურადღება: იმ თერმეტი ძირითადან სახეობის პროდუქციიდან, რომლებსაც აქ უშვებენ ათს სახელმწიფო ხარისხის ნიშანი აქვს მინიჭებული. ეს კი ნიშნავს, რომ წარმოების მთლიან მოცულობაში საპატო ხუთკუთხედიანია პროდუქციის 87 პროცენტი.

გრძელდება ძიება საწარმოს შემოსავლის გადიდებისათვის, დაენერგილია უნარჩენი წარმოება, რომელსაც იყენებენ ფართო მოხმარების საქონლის დასამზადებლად.

საბჭოთა ხალხის დიდ სამამულო ომში გამარჯვების 40 წლისთავის, სტახანოვური მოძრაობის 50 წლისთავის, სკკპ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსეული შეხვედრისათვის მეკაბელეებმა გადაწყვიტეს წლეულ ორი დღე დაზოგილი მასალებითა და ნედლეულით იმუშაონ. როგორც გამოანგარიშებამ ცხადყო, მარტო პირველ კვარტალში გაწეული ეკონომია უზრუნველეყოფს ქარხნის შეუფერხებელ მუშაობას ერთი დღის განმავლობაში. თუ მომდევნო კვარტალებშიც ასეთ თაფარიგს დაიჭერენ, მაშინ ისინი ორ კი არა სამ-ოთხ დღისაც იმუშაებენ დაზოგილი ნედლეულით.

საწარმოს კოლექტივის ვალდებულებაში ჩაწერილია: „საქკაბელის" კოლექტივი კონსტატაციის დღისათვის — 7 ოქტომბრისათვის შეასრულებს მეთრმეტე ხუთწლედის გეგმას და დაავლებს გადამეტებით 5 მილიონ 200 ათასი მანეთის პროდუქციას გამოუშვებს. ზესტაფონელთა სიტყვა და საქმე ერთია.

ფინანსთა საბინისტრო:
უფროსი მოადგილე
ბაანგარიშება
ქვეყანაში პირველად აქ დაიწყეს ფინანსურ გაანგარიშებათა ავტომატიზებული სისტემის შექმნა. მისი გამოყენების პირველი შედეგებია ბიუჯეტების შედგენასა და შესრულებასთან დაკავშირებული მთელი ფინანსური დოკუმენტაციის მომზადებასა და შეთანხმებაში ოპერატიულობის ზრდა, საოპერაციო ოპერაციების გადავილება, ანალიზური მუშაობის გაღონძაება და მიღებული ინფორმაციის უტყუარობის გადიდება. ავტომატიზებულმა სისტემამ აღრიცხა ოპერაციების წარმოების ოტემიალური „ჯაჭვი", რომლის მეოხებითაც სამეიჯეტო საბმართველოს მუშაკთა რიცხვი 10 პროცენტით შემცირდა.

ფინანსურ გაანგარიშებათა ავტომატიზებული სისტემა სამინისტროში მიმდინარე „იმ ექსპერიმენტის შემადგენელი ნაწილია, რომელიც თვალიწინებს სამეიჯეტო დაფუსებულებათა ფინანსური საქმიანობის კონტროლის სანიმუშო ორგანიზაციას. მისი მიზანია საბელმწიფო სახსრების ოპტიმალური ხარჯვა, ასიგნებათა გაუმართლებელი გამოყენების აღკვეთა. საეტალონო ბუღალტერიები, საბანიკიანი ბიუროებიდან რეგიზორთა ჯგუფები ხელს უწყობენ ხელფასის აღრიცხვის გამოანგარიშებას, მისი გაცემის ვადების ზუსტ დაცვას. აღკვეთავენ ფუნდად სახსრების უკანონო ხარჯვის შესაძლებლობას.

ცეკავშირი:
ბრიგადა ეძიებს

„ცეკავშირის" სისტემაში შემავალ საწარმოებში შარშან პროგრესული გამოცდილება, პერსპექტიული იდეები ეკონომიკის ისეთი მძლავრი ძრავა, როგორიც პროგრესული ტექნოლოგია, შრომის მაღალი ნაყოფიერება. მოწინავე გამოცდილების, რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობაში ღრმა თვისებრივი ძვრების სამოსამართო წიგნი დღითი დღე ივსება ახალი კოორდინატებით. ახალი რუბრიკის მიზანია გავავცნოს არა მარტო ეკონომიკური ინფორმაცია, სიახლეთა მაღალი სოციალური ეფექტი, არამედ პროგრესული სახალხო წამოწყებების მოსამართებიც, რომელთა მეშვეობითაც ყველა დაინტერესებული ორგანიზაცია და დაწესებულება შეძლებს გაზარდოს თავისი საქმიანობის ეკონომიკური უკუგება.

მესტია: ოჯახური
იჯარის ეფექტი

მესტიის რაიონის მეურნეობებში ოჯახური იჯარის დანერგვის მეოხებით უშგულში ყოველი ოჯახის წლიური შემოსავალი ერთიორად გაიზარდა, იფარში — ერთ-ნახევარჯერ და შესაბამისად 2533 და 1761 მანეთი შეადგინა.

გაიზარდა სახელმწიფოსათვის მეცხოველეობის პროდუქტების მიყიდვაც: ხორცისა — 3,8 პროცენტით, რძისა — 35 პროცენტით უშგულში, ხოლო იფარში შესაბამისად 10 და 14 პროცენტით. შესამჩნევად იმატა საბჭოთა მეურნეობების მოგებამაც.

თელავი: ახალი
სამუშაო ადგილები

ქალაქისა და რაიონის 600 მცხოვრებმა, უმეტესწილად ქალებმა შეავსეს თელავის სამკერვალო ფაბრიკის კოლექტივი. ეს მოხდა აქ საწარმოს რეკონსტრუქციის დამთავრების მეოხებით, რომელმაც წინანდელთან შედარებით ერთისამად გაზარდა მისი საწარმოო შესაძლებლობანი. მაგალითად, თუ 1984 წელს ფებრიკამ გამოუშვა 9,7 მილიონი მანეთის პროდუქცია, წელს ეს თანხა 28,5 მილიონს შეადგენს.

მოწყობილობის მოდერნიზაციას, რომელმაც მნიშვნელოვნად გაალამჯობესა შრომის პირობები, თან სდევდა ფართო სოციალური პროგრამის განხორციელება. აშენდა კლუბი, მედპუნქტი, სპორტულ-გამაჯანსაღებელი კომპლექსი. ფართოდ გავრცელდა შინახელოსნობა,რაც მუშაობაში ქალებისა და პენსიონერების ჩაბმის საშუალებას იძლევა.

ROGORI TMSLIC ARIS, MOSAZVALIC ISETI IKNEBA

ხალხის სიბრძნეს ვერ შეედავები. ეს ანდაზაც, როგორც ფორმულა ზუსტ გამოანგარიშებაში, აწონასწორებს ბევრ სიტუაციას. ძნელია ზამთარმა და გაჭიანურებულმა გაზაფხულმა წელს მხვნელ-მთესველები აიძულეს, გაეფარეთ ბინაში სამინდის ნათესები, რათა მისი სიცხვის ხარჯზე აანაზღაურონ სტიქიის ჭირვეულობით გამოწვეული დანაკლისი.

რამდენი ვვალეა, სტიქიური უბედურება ყოფილა, იმდენჯერ დაზარალება სიმინდი მიწათმოქმედს. ეკსტრემალურ პირობებშიც კი, როცა ზაფხულში წვეთი წვიმაც არ მოსულა, მისი ნათესები იძლოდა მოსალოდნელზე გაციალებით მეტ მარცვლეულს.

„...უფრო სრულად გამოვიყენოთ სიმინდის დიდი შესაძლებლობანი", — ჩაწერილია ქვეყნის სასურსათო პროგრამაში. განსაზღვრულია მთლიანი მოსავლის გადიდების გზაც — მოვლა-მოყვანის შემდგომი სპეციალიზაცია და კონცენტრაცია, ინდუსტრიული ტექნოლოგია, სასელექციო მეშობის გაუჯობესება. დასახულის განხორციელება მნიშვნელოვანწილად მეთესლეობაზეც არის დამოკიდებული. მაგრამ ეს დარგი, ბაზგასმით აღინიშნა მეთესლეობის საკითხებისადმი მიძღვნილ რესპუბლიკურ თათბირზე, მართალია, აღმავლობის გზაზეა, მაგრამ ჯერ კიდევ ვერ ასრულებს მთავარ როლს მიწათმოქმედების ინტენსიფიკაციაში.

უკანასკნელ წლებში ბევრი რამ გაკეთდა ინდუსტრიულ საფუძველზე მეთესლეობის გადაყვანის დარგში. მარტო შარშან რესპუბლიკის კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა ძირითადად სამარცვლე კულტურებს უბეჭდისაელანი ჯიშებისა და ჰიბრიდების ხარჯზე 30 ათას ჰექტარამდე გაფართოეს სამეიმდოგომო მიხდვრის ნათესები. პირველად მრავალი წლის მანძილზე ფართობების 97 პროცენტი დაიკავა პირველი კლასის თესლმა. კარგად მიდის საქმე ახლანდელ სეზონშიც: საგაზაფხულო თესვისათვის მომზადებულია დასახულზე გაცილებით მეტი მაღალი კონდიციის თესლი. და ამ საქმეში დიდია საქართველოს მიწათმოქმედების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის, რესპუბლიკის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „თავთავის" მეცნიერთა დამსახურება.

ამავე დროს რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის გ. მგელაძის მოხსენებასა და გამოსვლებში ხაზგასმით აღინიშნა, რომ დარგში არის ბევრი ნაკლიც, გადასაჭრელი პრობლემაც. ეს არის უწინარეს ყოვლისა ის, რომ რაიონული აგროსამეცნიერო გაერთიანებების, მეურნეობების ზოგიერთი ხელმძღვანელი ჯეროვნად არ აფასებს მეთესლეობის ძნიშვნელობას. ბევრი კოლმეურნეობა და საბჭოთა მეურნეობა არ ზრუნავს საკუთარი წარმოების თესლის ფონდის შექმნისათვის, ელის სახელმწიფოსგან სათესი მასალის მიღებას, მეტიც, მარნეულის რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანება, რომელიც სახელმწიფო რესურსებიდან იღებს „უეფხო-1" და „ოდესტატი" ხორბლის ელიტერ თესლს, ახერხებს ისეთი პროდუქციის დამზადებას, რომელიც მაღალი ხარისხით არ გამოირჩევა.

თათბირის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ჯ. პატიაშვილმა.

თათბირის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ო. ვარძელაშვილი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის განყოფილების გამგე ლ. ზაქაიძე (საქინფორმი).

შთაგონებული შრომის ზეიმი

შარშან კარგად იმუშავეს აჭარის შრომელებმა. რესპუბლიკური სოციალისტურ შეჯიბრებაში მაღალი შედეგების მიღწევისათვის და ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმისა და სოციალისტურ ვალდებულებათა წარმატებით შესრულებისათვის აჭარის სსრ რესპუბლიკის მიენიჭა საქართველოს კომპარტიის, ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, საქართველოს პროფსაბჭოს და საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა. საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში პირველად გიმარჯვეს და ავტონომიური რესპუბლიკიას დედაქალაქმა ბათუმმა, რომელსაც მიენიჭა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოს და სრულიად საკავშირო ალკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა.

ბათუმის სტალინის სახელობის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის კოლექტივის სასახლეში გადმართა ამ ჯილდოების გადაცემისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა, რომელიც გახსნა აჭარის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ი. გ. უნგიაძემ.

შეკრებილებმა აღფრთოვანებით აირჩიეს სპატაკო პრეზიდიუმში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, საქართველოს პროფსაბჭოს და ალკ ცენტრალური კომიტეტის სახელით ამ ჯილდოებს ბრძოლა ეზეიმა ბ. ლ. ბერიაშვილი, ბ. ბ. ბერიაშვილი, ბ. ბ. ბერიაშვილი, ბ. ბ

საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტში

როგორც უკვე ვიუწყებოდით, საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტმა მუდმივი კონტროლი დააწესა რესპუბლიკაში სათბობ-ენერგეტიკული რესურსების გამოყენებაზე. ამ დღეებში კომიტეტს ერთხელ კიდევ ამსჯელა ზოგიერთ საწარმოში შექმნილი მდგომარეობის შესახებ და სათანადო დადგენილება მიიღო.

უყაირათობა არავის ეპატიება

მოგვიანებულია და ყაირათიანობის რეჟიმის გამკაცრების შესახებ პარტიისა და მთავრობის არაერთგზის მითითების მიუხედავად, როგორც შემოწმებით გამოვლინდა, საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის თელეთის ექსპერიმენტალურ ქარხანასა და ცხინვალის ელექტრომოწყობილობის შემკეთებელ ქარხანაში, საქმიანარსებელშინის გარდაბნის სამონტაჟო ნამზადთა ქარხანაში უყაირათოდ და მდლანგველურად ხარჯავენ სათბობ-ენერგეტიკულ რესურსებს.

თელეთის ექსპერიმენტულ ქარხანაში არ დგებენ სტატისტიკურ ანგარიშებს სათბობ-ენერგეტიკული რესურსების ხარჯის შესახებ. ორგანიზაციულ-ტექნიკურ ღონისძიებათა გეგმები ფორმალურია, წლიდან წლამდე მეორდება და არ სრულდება. ქარხანაში ორთქლსადენების გაუმართობისა და სარეზერვო სათბობის უქონლობის გამო სისტემატურად ცდება საქვაბე, ხოლო ქარხნის დირექტორმა თ. გიორგაძემ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად ზომების მიღებისა და გასათბობი სისტემის გამართვის ნაცვლად არჩია აკრძალული გზა — შენობების გასათბობად შეისყიდა 19 ელექტრობუხარი.

23 კილოვატის სიმძლავრის ელექტროგასახურებელი ხელსაწყოებით შენობების გათბობის ფასი 1984 წლიდან ქარხანაში არ გადასინჯულა ელექტროენერგიის ხარჯის ნორმები. აქ საერთოდ არა აქვთ თბური ენერგიის წარმოების ნორმები.

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის სამმართველო (უფროსი თ. იაშვილი) სათანადო ეკონომიკური ანალიზისა და ფაქტობრივი ხარჯვის აღრიცხვის გარეშე წლების განმავლობაში თელეთის ექსპერიმენტულ ქარხანას უმტკიცებს ელექტროენერგიის ხარჯვის გადიდებულ ნორმებს.

გარდაბნის სამონტაჟო ნამზადთა ქარხნის დირექტორი ვ. მეტრეველი არსებითად არ აკონტროლებს ეკონომიის რეზერვების გამოძებნისათვის საწარმოს ენერგეტიკული სამსახურის მუშობას, რის შედეგადაც ქარხანაში არ დგება ენერგორესურსების ეკონომიის მოგანზარცხებელ ტექნიკურ ღონისძიებათა გეგმები.

მოუწესრიგებელია საქვაბე-საღუმელი სათბობის ხარჯვისადმი კონტროლი და აღრიცხვა, ამის გამო სათბობს ჩამოსწერენ არა ფაქტობრივი ხარჯვის მიხედვით, არამედ — ქვაბის სპასპორტო მონაცემებით. არ ხდება მაზუთის ნაშთების ინვენტარიზაცია, რეზერვუარებზე არ არის მაკალიბრებელი ცხრილები. უფრო მეტიც, ქარხანაში იაროს ენერგეტიკული სამმართველოს ნებადაუთვლელად ტექნოლოგიური საჭიროებისათვის გამოიყენება 30 კილოვატის სიმძლავრის ელექტროენერგია, რომლის ელექტროენერგიის პირობითი წლიური ხარჯი 39,6 ათას კილოვატს, ანუ წლიური მოხმარების 5 პროცენტს შეადგენს.

ცხინვალის ელექტრომოწყობილობის შემკეთებელ ქარხანაში ენერგორესურსების მომზირნეობით და რაციონალური გამოყენებისათვის პასუხისმგებელი მთავარი ინჟინერის ა. ცაბალოვის უყურადღებობის შედეგად შარშან არა თუ არ შეასრულეს ეკონომიის დავალებანი, არამედ 1,2 ათასი მანეთის 39,7 ათასი კილოვატი ელექტროენერგია გადახარჯეს, ქარხანაში სისტემატურად არღვევენ სალმიტო დისციპლინას. გასულ წელს ლიმიტის გადახარჯვამ 167,1 ათასი კილოვატსაათი, ანუ 112,0 პროცენტი შეადგინა, ისევეისაც ქარხანამ ზედმეტად 1,5 ათასი მანეთი გადაიხადა.

ქარხნის ხელმძღვანელობა სათანადო ყურადღებას არ უთმობს ენერგოზედამხედველობის მიერ ადრე გაკეთებულ მითითებებს. 7 მითითებიდან შესრულდა 4. დაუდგენრობის გამო კვლავ არადამაკმაყოფილებელია ქარხნის ელექტრომეურნეობის ტექნიკური მდგომარეობა.

ელექტროენერგია არარაციონალურად იხარჯება წყეულსაცტრანსფორმატორის გადადებული სიმძლავრის, დასვენების დღეებში მისი უქმი მუშაობის, ელექტროგასახურებელი ხელსაწყოების გამოყენების შედეგად ელექტროენერგიის ხარჯი 21,5 ათასი კვტსთ, ანუ წლიური მოხმარების 6,6 პროცენტს შეადგენს.

შემოწმებით გამოვლენილი სერიოზული ნაკლოვანებები იმის შედეგია, რომ საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტსა და საქმთავარმოტაჟისეტამ ენ სათბობენერგეტიკული რესურსების უფრო სრული და რაციონალური გამოყენებისათვის, მომზირნეობისა და ყაირათიანობის რეჟიმის გამკაცრებისათვის არ არის ორგანიზებული სათანადო კონტროლი დაქვემდებარებულ საწარმოთა მუშაობისადმი.

შემოწმებული ქარხნების სახალხო კონტროლის ჯგუფები არსებითად არ აკონტროლებენ საწარმოთა მუშაობას, ენერგორესურსების ეკონომიის რეზერვების გამოვლენის მხრივ, არ ღებულობენ სათანადო დადამჭერელ ზომებს ყაირათიანობისა და მფლანგველობის ფაქტების აღსაკვეთად.

სახალხო კონტროლის რესპუბლიკური კომიტეტის დადგენილებით საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის მთავარი სამმართველოს უფროსს თ. იაშვილს, გარდაბნის სამონტაჟო ნამზადთა ქარხნის დირექტორს ვ. მეტრეველს შენიშვნა მიეცათ. ვ. მეტრეველი გაფრთხილებულია, რომ თუ არ მიიღებს ზომებს შემოწმებით გამოვლენილ ნაკლოვანებათა და დარღვევათა აღმოსაფხვრელად, იგი მკაცრად დაისჯება. ცხინვალის ელექტრომოწყობილობის შემკეთებელი ქარხნის მთავარ ინჟინერს ა. ცაბალოვს გამოეცხადა საყვედური. მატერიალური ზარალის ნაწილობრივ ანაზღაურების მიზნით ა. ცაბალოვს დააკისრეს ერთი თვის ხელფასის გადახდა.

თელეთის ექსპერიმენტული ქარხნის დირექტორს თ. გიორგაძეს იმის გამო, რომ მან ვერ შესძლო ენერგორესურსების ეკონომიკური და რაციონალური გამოყენებისათვის ტექნიკურად და საბუთებული ნორმების დაწერა, სამმაილდ შესაბამისი ზომების მიღება, გამოეცხადა საყვედური.

ამასთან ვ. მეტრეველს, თ. გიორგაძესა და ა. ცაბალოვს დაეკალთ გამვლელნენ შრომითი კოლექტიების წინაშე ინფორმაციით შემოწმების შედეგებისა და გამოვლენილი დარღვევებისა და ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის მიღებული ზომების შესახებ.

თელეთის ექსპერიმენტული ქარხნის, ცხინვალის ელექტრომოწყობილობის შემკეთებელი ქარხნისა და გარდაბნის სამონტაჟო ნამზადთა ქარხნის სახალხო კონტროლის ჯგუფებს დაეკალთ შეამოწმონ ამ დადგენილების შესრულების მიმდინარეობა და შედეგების შესახებ აცნობონ კომიტეტს 1985 წლის აპრილში.

ცხინვალის სახალხო კონტროლის საქალაქო და გარდაბნის რაიონულ კომიტეტებს დაეკალთ დახმარება გაუწიონ სახალხო კონტროლის ზემოაღნიშნულ ჯგუფებს სათბობ-ენერგეტიკული რესურსების მიმდინარეობისადმი ქმედითი კონტროლის ორგანიზაციაში, უყაირათობასთან, სახელმწიფო დისციპლინის დამრღვევებთან ბრძოლის ეფექტიანობის ამაღლებაში.

ანალიზი ადასტურებს

მეოთხე წელია საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის რეკომენდაციით სახალხო კონტროლის რესპუბლიკური კომიტეტი ანყობს რეგიონალური სახალხო კონტროლის კომიტეტების მიერ გაწეული მუშაობის სისტემური ანალიზს. ამის მიზანია სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში საბოლოო დადებითი შედეგების მიხაღწევად სახალხო კონტროლის ორგანოების როლისა და მათი მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლება, საქმიანობის შემდგომი სრულყოფა. სწორედ ამიტომ ამა თუ იმ კომიტეტის მუშაობა ფასდება მოცემული რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმების შესრულებასთან მჭიდრო კავშირში.

ახლა სახალხო კონტროლის რესპუბლიკური კომიტეტში მიმდინარეობს შარშან გაწეული მუშაობის სისტემური ანალიზი. გთავაზობთ ბოლნისის სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის მუშაობის ანალიზის მასალებს.

წინა ანალიზის დროს გამოთქმული რეკომენდაციები ბოლნისის სახალხო კონტროლის რაიონულმა კომიტეტმა გათვალისწინა და ახლა უფრო ეფექტურად მუშაობს, სულ უფრო აღმჭიფლებს. შემოწმებების, მათ შედეგებზე მიღებული დადგენილებების ხარისხს, შესამოწმებელ საკითხთა უმრავლესობა რაიონის ეკონომიკის მდგომარეობის ეხება და ეხმიურება საკონტროლო საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს. განსაკუთრებული კონტროლია დაწესებული სახელმწიფო გეგმებისა და დავალებების შესრულების მიმდინარეობაზე. ამ მხრივ კომიტეტმა 6 შემოწმება მოაწყო რაიონის სახალხო მეურნეობის წამყვან დარგებში, წინა წლებთან შედარებით ყურადღება დაეთმო კონტროლის დროულობას, მის პროფილაქტიკურ დანიშნულებას.

ასეთი მიზანმიმართული საქმიანობის შედეგად რაიონის სახალხო კონტროლის ორგანოებმა თვიანთი წვლილი შეტანეს საბოლოო დადებითი შედეგების მიღწევის საქმეში. რაიონის სამრეწველო საწარმოებმა წარმატებით შეასრულეს სახელმწიფო გეგმები და გამოუშვეს 1,5 მილიონი მანეთის ზეგეგმითი პროდუქცია. ზრდის ტემპმა წინა წელთან შედარებით 105,9 პროცენტი შეადგინა. გეგმები გადაჭარბებით შესრულდა აგრეთვე მშენებლობაში, ტრანსპორტზე, მომსახურების სფეროში. წარმატებები ექნა მიღწეული სოფლის მეურნეობაშიც. სახელმწიფოს გეგმის ზეგით მიეყიდა 1.755 ტონა ხორცი, 507 ტონა რძე, 4022 ათასი ცალი კვერცხი, 2,5 ცენტნერი მატყლი, 88 ტონა ყურძენი, შესრულდა საადრეო კარტოფილის და ბოსტნეულის დამზადებისა და ჩაბარების გეგმები.

ეკონომიზესდა კომიტეტის საქმიანობა მიწერებისა და თვალის ახვევის ფაქტების წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების, სოციალისტური საკუთრების დაცვის მხრივ. კომიტეტმა ამ საკითხებს 15 შემოწმება მიუძღვნა. ნიშანდობლივია ისიც, რომ 3 საკითხი, რომლებიც განხილული იქნა ჯგუფების ზონადიდებთ, სოციალისტური ქონების დაცვის საქმეში ინსპექტორ ნაკლოვანებებს შეეხებოდა. შემოწმების შედეგად გამოვლენილი იქნა წონა წელთან შედარებით 62 ათასი მანეთით მეტი ოდენობის ზარალი. რამდენიმე მასალა გადაეცა პროკურატურის ორგანოებს. აღსანიშნავია, რომ ახლა უფრო ორგანიზებულია მატერიალური პასუხისმგებელი პირებისგან ზარალის გადაგდებენება. მოწესრიგდა დამნაშავე პირების დისციპლინალური დასჯის პრაქტიკა. თუ წინა წელს იყო ერთი და იგივე თანამდებობის პირის რამდენჯერმე დასჯის ფაქტები, ამჟამად მეორე გამოკაზლისის გარდა, სხვანი შემთხვევები აღარ ყოფილა. ამის მიზეზია ისიც, რომ ერთი და იგივე ორგანოსაკის რამდენჯერმე შემოწმება მინიმუმამდე შემცირდა.

ისიც აღინიშნა, რომ კომიტეტმა მთლიანად ვერ აუბა მხარი დროის მოთხოვნებს. არც შარშან და არც წელს პერსპექტიულ გეგმებში არ არის გათვალისწინებული ბევრი აქტუალური საკითხი, რომლებიც ცხოვრებით არის ნაკარნახევი. ზოგიერთი დადგენილება არ გამხორხეგა სკითხების შესწავლის სიღრმით, აქტუალობით.

ამ და ზოგიერთი სხვა ნაკლოვანებათა მიუხედავად, უნდა ითქვას, რომ სახალხო კონტროლის ბოლნისის რაიონული კომიტეტის ხელმძღვანელები პასუხისმგებლობის გრძნობით ეკიდებიან საქმეს, ყველა ზომებს იღებენ შენიშვნების, მითითებების გასათვალისწინებლად.

ბოლნისის სახალხო კონტროლის კომიტეტს მიეცა სათანადო რეკომენდაციები მუშაობის შემდგომი სრულყოფა-გაკაქიურებისათვის.

** აარგი განწყობილებით შრომობს დიადი გამარჯვების 40 წლისთავის აღსანიშნავ შრომითს ვახტნგ ბალიანაძე, ბორბალი ავტომობილების ტაბანაშვილი, მთავარი მექანიკოსის განყოფილების უფროსი ოსტატი, კომბინატის სახალხო კონტროლის მეთაური ჯგუფის თავმჯდომარე მიხეილ ბახტაძე და ცვლის ოსტატი, კამეოლური ფრთის წარმოების სახალხო კონტროლის ჯგუფის თავმჯდომარე რუსუდან სახარულიძე (მარცხნიდან) მორიგი რეიდის დროს.**

ბ. შარაშენიძის ფოტო (საქინფორმის ფოტოკორესპონდენტი).

შენიშვნა გამოითქვა, რა გაკეთდა?

სახალხო კონტროლიორთა საკავშირო თათბირის შედეგების განხილვისადმი მიძღვნილ სახალხო კონტროლიორთა კრებებზე, საქალაქო, რაიონულ, სოფლის და რესპუბლიკურ აქტიფებზე მრავალი საკუთრდებო შენიშვნა და წინადადება გამოთქვა ჩვენი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში საქმიანობის გასაუმჯობესებლად.

ეს შენიშვნები და წინადადებები გაანალიზა საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტმა და სათანადო რეკომენდაციათაგან გადაუგზავნა შესაბამის სამინისტროებსა და უწყებებს.

ქვემოთ ვაქვეყნებთ ზოგიერთ შენიშვნასა და წინადადებაზე მიღებულ პასუხებს.

ქარელის პოკომბინატის სახალხო კონტროლიორთა კრებაზე თქვა, რომ კომბინატის შენობა ავარიულ მდგომარეობაშია, ხოლო ტექნოლოგიური დანადგარები მოძველებულია, იქმნება კომბინატის გაჩერების საშიშროება. თეთრი წყაროს რაიონის კოოპერატივის სახალხო კონტროლიორებმა კი აღნიშნეს, რომ თეთრი წყაროს პურის საცხობი, რომელსაც ეკუთვნირის სამშენებლო ორგანიზაცია 1978 წლიდან აშენებს, დღესაც დაუთავრებელია.

როგორც ეკუთვნირის კომბინატის კოოპერატივი შეკეთების სამუშაოების შესასრულებლად გაიგზავნა ეკუთვნირის სამშენებლო-სარემონტო ორგანიზაციის სპეციალისტები. გასული წლის ბოლოსათვის აღადგინეს ორთქლის ქვაბი, დამონტაჟდა ერთი ცხომსაზელი და ერთი დამეუნდოვებელი, ეკალორიფერი შეკეთდა წყლის ავზები. მიმდინარე წლის ახალი დეფექტური აქტის საფუძველზე პიროკომბინატში ჩატარდა დამატებითი კაპიტალური შეკეთების სამუშაოები. რაც შეეხება თეთრ წყაროს პურის საცხობის მშენებლობას, მისი დამთავრება გათვალისწინებული 1985 წლისათვის.

ჯაზბამის რაიონის სნოს, კობის და გორისციხის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოებთან არსებული სახალხო კონტროლის ჯგუფების კრებებზე დაისვა საკითხი აღნიშნულ საბჭოებში შემავალი სოფლების რადიოფიცირებისა და ტელეგადაცემებით უზრუნველყოფის შესახებ.

საქართველოს სსრ კავშირგაბმულობის მინისტრის მოადგილემ ვ. სალიბეგაშვილმა გვაცნობა, რომ სამინისტრომ მიერ განხორციელებული ღონისძიებების შედეგად სოფელ სნო უზრუნველყოფილია ტელეგადაცემებით, ხოლო კობისა და გორისციხის საბჭოებში შემავალი სოფლების ტელეფიკაციის საკითხს მომავალ წელს მეცნიერდებიან.

ამ სოფლების რადიოფიცირებისათვის სამინისტრომ დაკავეთი სათანადო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ამზადებს მეცნიერსმძღვანელიან ავტომატიზებულ რადიოსადგურსა და ტელეფონ-კვლევრის მთიანი დასახლებული პუნქტებისათვის, რომლებიც მწყობრში ჩადგება უახლოეს წლებში.

ამასთანავე, როგორც სამინისტრომ გვაცნობა, კობის სასოფლო საბჭოს ჰქონდა რადიოსატანსლაციო ქსელის მეურნეობა, მაგრამ კოლმეურნეობის შენობა, სადაც მოთავსებული იყო რადიოკვანძი, დაინგრა. სხვა ფართი კი დღემდე გამოყოფილი არ არის. ამ საკმის მოგვარებისათვის სათანადო დაინტერესებას არ იჩენს სოფლის ხელმძღვანელობა, აღნიშნულ საკითხზე ხასრულა ეთხოვა ჯაზბამის რაიონის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს ალმასკოშის ხელმძღვანელობას.

მაკლების კონტროლით

ხაღხის ფხიზელი თვალი

გვერდი № 206

ვიდრე საქმე დანაშაულამდე მივიდოდეს

სოციალ-ეკონომიკური განვითარების გეგმის მიხედვით მაღალმთიან ონის რაიონში ბევრი ახალი სამრეწველო და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტი შენდება. მათ რიცხვშია რაიონულ ცენტრში მშენებარე ალაონ-სამრეცხაო და სოფელ უწერაში მინერალური წყლის ჩამოსასხმელი ქარხანა. მარტო საქვაღნად ცხინარი უწერის მინერალური წყლის რეალიზაცია ყოველწლიურად რაიონის ბიუჯეტს ათეულობით ათასი მანეთის მოგებას მისცემს. ამიტომ იყო, რომ საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტმა 1983 წლის 26 ოქტომბერს აღნიშნული ობიექტების მშენებლობის დასაჩქარებად მოწყობილი შემოწმების შედეგებზე სპეციალური დადგენილება მიიღო.

გავიდა საკმაო დრო, მაგრამ სამშენებლო ობიექტებზე კვლავ ჩამორჩენაა. ადრე მიღებულ დადგენილებათა შესრულების შემოწმების მიზნით სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის სხდომამ იმსჯელა ასამშვავდელ ობიექტებზე შექმნილი არანორმალური, საგანგაშო ვითარების გამო.

აღინიშნა, რომ ისეთმა სოლიდურმა სამშენებლო ორგანიზაციებმა, როგორიცაა საქართველოს სსრ მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამინისტროს ქუთაისის № 2 სამშენებლო-სამონტაჟო უბანი და № 2 ტრესტის მეხუთე მოძრავ-მექანიზებული კოლონა, ბევრი არაფერი გააკეთეს მშენებლობის დასაჩქარებლად. მათ საჭირო დასკვნები არ გამოიტანეს საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის მიერ ადრე მიღებული დადგენილებიდან. მშენებლობებზე კვლავ მოუგვარებელია შრომის ორგანიზაცია, სუსტია დისციპლინა, გაშლილი არ არის სოციალისტური შეჯიბრება.

ამანო-სამრეცხაოს მშენებლობა, რომლის სახარჯთაღრიცხვო ღირებულება 175 ათას მანეთს შეადგენს, კუს ნაბიჯით მიმდინარეობს. აქ დღემდე ათვისებულია ხუთ მილიონ მანეთის ღირებულების სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები, ეს მაშინ, როცა ობიექტის ამუშავების დათქმული ვადა ორი წელია, რაც გავიდა.

შეუწყნარებლად ჭიანურდება ამანო-სამრეცხაოს ტიხრების ამოშენება, სანტექნიკური, ელექტრო და სამფენრო სამუშაოები. მშენებლები სრულებით არაფერს აკეთებენ სატრანსფორმატორო სადგურის სამონტაჟო სამუშაოების დასამთავრებლად. ასევე მოტოვებულია წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის კომუნიკაციები. დასაჩქარებელია საქვაბე და სალერარტორო მეურნეობის მონტაჟი.

კონტროლიორებმა აღმოაჩინეს სხვა შეუწყნარებელი ფაქტებიც. მაგალითად, არის შეუსრულებელ სამშენებლო სამუშაოთა ხარისხიც უცდა. ამანო-სამრეცხაოს სახურავი მშენებლებმა ჩამოსასხმელი ქარხნის მშენებლობა 1982 წელს დაიწყო. თავიდან მშენებლები ჩქარი ტემპით მუშაობდნენ. ერთი წლის მანძილზე აგვიტ და საექსპლოატაციოდ გადასცეს ქარხნის მთავარი კორპუსი. მაგრამ თავი არ შეიწუხეს გათბობის, წყალკანალიზაციის სამუშაოების შესრულებისა და ტერიტორიის კეთილმოწყობისათვის.

ამ სამი წლის წინ ადგილზე მოიტანეს მინერალური წყლის ჩამოსასხმელი დანადგარი, რომლის ღირებულება 42,9 ათას მანეთს შეადგენს, მაგრამ მის დასამონტაჟებლად ზომები არ მიიღეს. ეს ძვირფასირებული მოწყობილობა დღესაც უქმად დგას. ქარხნის საწარმოო კორპუსში მშენებლებმა სამოგრო სამუშაოები უხარისხოდ შეასრულეს. პარადოქსია ის, რომ 1983 წელს ქარხნის სახურავის მოწყობაზე და კედლების შელესვაზე დასაქმებულ მუშებს დღემდე არა აქვთ მიღებული შრომის ხელფასი.

მშენებლობის გაჭიანურება და დანაშაულებრივი ქმედება, რა თქმა უნდა, არ მოხდებოდა, რომ ადგილზე თავიდან მეტი კონტროლი, მომთხოვნელობა და პასუხისმგებლობა გამოეჩინათ, უფრო მეტად ეზრუნთ სწორამოო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებისათვის. ყოველივე ამის გამო ზოგიერთებს ლმობიერ მოეწყვნ კანონისათვის პასუხის გაცემა.

ვ. ციბერკიძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

პირუტყვს მზრუნველი პატრონი სჭირდება

ზარშან გადაჭარბებით შეასრულეთ მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების და სახელმწიფოსათვის ჩაბარების გეგმა ვალდებულებები, ეს იმის მიერდაპირი შედეგიც არის, რომ გეგეჭკორის რაიონის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები დროულად და სათანადოდ მოემზადნენ გამოზამთრებისათვის, უხვად მოიმარაგეს უხვები და წვნიანი საკვები, გაუმჯობესდა პირუტყვის მოვლა-პატრონობა.

წარმატებები აღმდეთ უფრო თვალსაჩინო იქნებოდა, რაიონის ყველა საზოგადოებრივ მეურნეობას ერთნაირად რომ ეზრუნა პირუტყვის ნორმალური გამოზამთრებისათვის, შეექმნა საკვების საჭირო მარაგი. მაგალითად, ნაგვაზოს სტალინის სახელობის კოლმეურნეობამ 170 ტონის ნაცვლად 90 ტონა თივა, 492 ტონის ნაცვლად კი 270 ტონა ჩალა დაამზადა, სილოსის გეგმის შესრულებას დააკლო 650 ტონა. ასევე ნაკლები საკვები დამზადდა ინჭირის ოქროს ბალის სახელობის კოლმეურნეობამ, გაქედილის კოლმეურნეობა „ავანგარდმა“, ვედიდგარის ჩაის საბჭოთა მეურნეობამ. აქ ერთ სულ პირუტყვზე საკვების დამზადებამ შეადგინა: ბალის საბჭოთა მეურნეობაში 5, 9, 4, 8 და 6, 7 ცენტნერი საკვები ერთეულად შეადგინა, მაშინ, როდესაც რაიონული მაჩვენებელი 16,3 ცენტნერს უტოლდება. თანაც დამზადებული საკვები მთლიანად არ იყო მიზნადული ფერმებთან.

თამაკონის დიმიტროვის სახელობის, ინჭირის ოქროს ბალის სახელობის კოლმეურნეობებში, გაქედილის კოლმეურნეობებში „ოქროსლასა“ და „ავანგარდში“ ზოოვეტერინარული ჩამასხურების დაბალი საშემსრულებლო დისციპლინის შედეგად ირღვევა გამოზამთრების პირობები, ფერმებში ცალკე გვხვდება ანტისანიტარიის, პირუტყვის დაავადების, არასწორი კვების, ნამატის შემოსავალობა აღდგომის, დაცემისა და ბელუმბთა დაკვლის, პროფილაქტიკურობის შემცირებისა და წარმოება-დამზადების გეგმების შეუსრულებლობის ფაქტები.

სერიოზული ნაკლოვანებებია პირუტყვისათვის შეზიდვიული სახით საკვების მიწოდების საქმეში. ფერმების გარკვეულ ნაწილში არ მუშაობს დამონტაჟებული მექანიზმები. გაქედილის კოლმეურნეობა „წონასლას“ 68 ათასი მანეთი დაუჯდა საკვები სამარეს მოწყობა. მაგრამ საამქროს ექსპლოატაციაში გადაცემიდან ე. ი. 1981 წლიდან საკვები არ გადაუმუშავებია. ასევე უძირეფდოდა ინჭირის ოქროს ბალის სახელობის კოლმეურნეობის საამქროს ნაკლოვანებები. ამ ორ ადგილას ბალიშისპირით ნაკლები ჰქონათ, ინფეკციურ გაბაყოფილებაში 147 პირსახოცით, 93 ზეწრითა და 10 შალითით ნაკლებია, ქირურგიულ განყოფილებაში 305 ზეწარი აკლიათ, ხოლო უროლოგიურში — 260.

საავადმყოფოში ხშირად არ არის ცივი და ცხელი წყალი, სათანადოდ „მოწყობილობა“ დანადგარები, მათ შორის ცხელი წყლის ბოილერები ხშირად არ მუშაობს.

კი მაგრამ ამ დაწესებულებას პატრონი არა ჰყავს? — ბოლოს და ბოლოს იკითხავს ალბათ მკითხველი — კი ბატონო, ჰყავს, აქაური ბატონ-პატრონები არიან საავადმყოფოს მთავარი ექიმი ს. მელქიძე და მისი მოადგილე სამეურნეო დარგში ს. როსტომოვი. სწორედ მათი სუსტი მუშაობისა და უკონტროლობის შედეგად მივიდა საავადმყოფო ამ მდგომარეობამდე, რაც ავადმყოფთა თუ კარგადმყოფთა სამართლიან უკმაყოფილებას იწვევს.

ავადმყოფს მარტო წამლები როდი კურნავს, ამ დროს ექიმის დამხმარე უნდა იყოს შესაბამისი გარემოც: სისუფთავე, სიმყუდროვე, თორემ, კარგად მოგეხსენებთ, რა გუნებაზე დაადგენს ავადმყოფობით ისედაც თავმობეზრებულ კაცს დეფორმირებული საწოლი, ჩაშვებული ბერკეტები, აჭარელთული კარფენჯრები, ღრიჭოებში მოზუზული ქარი, გადაწყვარი ნათურები და სხვა მისთანები.

იკითხავთ, იქნება საავადმყოფოს არა აქვს სამუალება, რომ გაარემოსტოს ნათურები, მინა, ლინოლეუმი, რბილი თუ მაგარი ინვენტარი შეიძინოს. როგორ გეკადრებთ, ყველს კარგად მოეხსენება, თუ რა თანხები იხარჯება ჩვენი ქვეყნის შრომელთა ჯანმრთელობის დაცვაზე და ამ სიკეთეს არც ბორკოლის საავადმყოფოა მოკლებული. მთავარია გულშემატკივარი პატრონი ჰყავდეს.

აი, თუნდაც ნაგვით ამოვსებულ სარდაფში ჩავიდეთ და საწყობში შევიხედოთ. პალატებში ნათურები გადაშწვარია, აქ კი 1600 ნათურა აწყვია, ვის უნახავენ ამ 191 კვადრატულ მეტრ ლინოლეუმსა და 160 კვადრატულ მეტრ მინას? მარტო შარშან საავადმყოფომ 28 ათასი მანეთის რბილი და 14 ათასი მანეთის მაგარი ინვენტარი შეიძინა, მაგრამ არაფერი დატყობია აქაურობას.

ახლა რემონტზე მოგახსენებთ, საავადმყოფოში თითქმის ყოველწლიურად ტარდება მიმდინარე თუ კაპიტალური შეკეთებები. მაგრამ ალბათ იმეწნდა უხარისხოდ, რომ მისი კვალი ძნელი მისაგნებია. შარშან ხარჯთაღრიცხვის მიხედვით უნდა შეესრულებინათ 135,7 ათასი მანეთის კაპიტალური რემონტის სამუშაოები. მაგრამ თანხა მთლიანად ვერ აითვისეს. ანგარიშების მიხედვით შეასრულეს 122,2 ათასი მანეთის სამუშაო, მაგრამ საკონტროლო აზომვით 1507 მანეთის მიწერა გამოვლინდა.

საავადმყოფოს შენობის, ნანადგარ-მოწყობილობების მოვლა-პატრონობას სამეურნეო დარგის ბერი მუშაკი ემსახურება, ეს სიმრავლე იმიტომაა, რომ ზოგი უკანონო შეთავსებით არის მიტმასნილი აქაურობას. მარტო 1984 წელსა და წლევანდელ იანვარში ზედმეტად, ხელფასის სახით 4 785 მანეთი გასცეს. საკითხავია, რაში იღებენ ამდენ ფულს, როცა ირგვლივ მზრუნველი კაცის ხელი არაფერს ატყვია?

საავადმყოფოში არც სათბობ-ენერგეტიკული რესურსების ეკონომიურად ხარჯვაზე ზრუნავენ. ზოგან ნათურები საერთოდ არ ანთია და ზოგან კი დღე და ღამე კაშკაშებს, საყარაულოსა და წყალსაქაჩის სამორგიოში კუსტარული, დიდი სიმძლავრის ელექტროქურები ვარვარებენ. ალბათ, ამანაც განაპირობა, რომ მარტო იანვარში 9698 კილოვატი ელექტროენერგია გადახარჯეს და ჯარიმად ოთხმაგი ტარიფით 1164 მანეთი გადაიხადეს.

აღარაფერს ვამბობთ კვების ბლოკის ნაკლოვანებებზე, უხარისხოდ დამზადებულ ერიმებზე და სტაფეას აღარც იმაზე გავაგრძელებთ, რომ საავადმყოფოს ხელმძღვანელებმა შარშანდელ ოქტომბერში ყურად არ იღეს ბორკოლის სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის მკაცრი გაფრთხილება ნარკოტიკული ნივთიერებების დაცვა-შენახვის გაძლიერებაზე.

მოთმინების ფიალა აივსო და ავადმყოფებმა კოლექტიური წერილით მიმართეს ბორკოლის სახალხო კონტროლის რაიონულ კომიტეტს, რომლის წარმომადგენლებმა შეამოწმეს საავადმყოფოში შექმნილი მდგომარეობა და ყოველივე ზემოთ თქმული დამოაკლინეს.

გაითვალისწინეს ის, რომ რაიონული საავადმყოფოს მთავარი ექიმი ს. მელქიძე მხოლოდ ერთი წელია მუშაობს და ამიტომ მას მხოლოდ სასტიკი საყვედური გამოეცხადა. იგი გაფრთხილეს, რომ თუ დროულად არ გარდაქმნის მუშაობას, გადაყენებული იქნება თანამდებობიდან, თანაც სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზარალის ნაწილობრივი ანაზღაურებისათვის ორი თვის ხელფასის გადახდა დაკისრეს.

მთავარი ექიმის მოადგილე სამეურნეო დარგში ს. როსტომოვი კი, რომელიც უშუალო პასუხისმგებელია ზემოთმოტანილ დარღვევებსა და ნაკლოვანებებზე, გადაეყენეს დაკავებული თანამდებობიდან.

ვ. სიმონიშვილი.

სანვავს გაფრთხილება უნდა

სათბობ-ენერგეტიკულ უნდა სანვავ-სათბობ მასალების ხარჯვა რომ მომჭირნეობა სჭირდება, ეს მარტივი ჭეშმარიტებაა. ის წარმოება-დაწესებულებები, რომლებიც უკონტროლობას, ხელგაშლილობას ეწევიან ამ საქმეში, ნებსით თუ უნებლიეთ ასუხტებენ თავიანთ ეკონომიკას, ამცირებენ წარმოების ეფექტიანობას, აფუჭებენ, რომ მეურნეობის ყაირათიანი გაძღოლა, ეფექტიანი მუშაობა პარტიის XXVI კონგრესის ერთ-ერთი მთავარი მოთხოვნაა.

სწორედ ამიტომ ნაგარეკის რაიონის სახალხო კონტროლის კომიტეტმა, როცა ეს საკითხი შეისწავლა და განხილა თავის მორიგ სხდომაზე, აღინიშნა, რომ რაიონის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, სხვა სახოფლო-სამეურნეო საწარმოებში უხეშად ირღვევა საწვავ-სათბობ მასალების მოვლა-შენახვის ნორმები.

ამ მხრივ ბევრი ნაკლი, დარღვევები შეინიშნება ხოფელ შიბლიანის, კაკაბეთის კოლმეურნეობებში, ივრის საბჭოთა მეურნეობაში. საწვავ-სათბობ მასალების ავზები არ არის დადგმული ეცხლგამძლე საურდენებზე, მოუწესრიგებელია ავზის სარქველები, ოსკანები, საწვავის გაცემა ხდება პრიმიტიულად, რის გამოც დიდი დანაკარგები. სათანადოდ არ ხდება ხალმიტიო ფურცლების, საგზურების შევსება, ტონა-კილომეტრების ზუსტი აღრიცხვა, ზოგჯერ არის ნამატებანი. მაგალითად, მარტო უკანასკნელ ორ კვარტალში კაკაბეთის კოლმეურნეობას გადახარჯული აქვს 1254 კილოგრამი ბენზინი, ხოლო შიბლიანის კოლმეურნეობას 5.008 კილოგრამი ნავთი საწვავი აკლია. მსგავსი დარღვევებია ივრის საბჭოთა მეურნეობაში. აქ ზედმეტად ჩამოწერილია 900 კილოგრამი სადიზელი საწვავი.

**კომიტეტმა დასაჯა დამნაშავეები.

სოციალიზმის გზით

უნგრეთის მშრომელებმა, რომლებიც ერთსულოვნად იწონებენ უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის XIII ყრილობის გადწყვეტილებებს, მაღალი სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული მიღწევები დასახეს. მრომითი შეჯიბრების განვითარებას მძლავრი იმპულსი მიანება ფაშიზმისგან ქვეყნის განთავისუფლების, 40 წლისთავის სახელოვანი იუბილეს სამზადისმა. ამ ღირსსახსოვარ თარიღს მიეძღვნა უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის საიუბილეო ეროვნული გამოფენა „უნგრეთი სოციალიზმის გზით მიაბიჯებს“, რომელიც 1 აპრილს გაიხსნა მოსკოვში, სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე.

სოციალისტურ თანამეგობრობას ტრადიციად მოსდგამს ერთობლივად აინთნოს ჩვენი პარტიებისა და ხალხების ცხოვრების ღირსსახსოვარი თარიღები, ვინაიდან ძმობა მათი მტკიცე წინსვლა-განვითარების საფუძველია. საიუბილეო ექსპოზიცია გვაცნობს უნგრელი ხალხის დიდ მიღწევებს ეკონომიკის, მეცნიერების, კულტურის ყველა დარგში. სასახელო ადგილი ეჭირა ეროვნულ ბალეტს, რომელიც ახალი ცხოვრების შეგნებლობის ოთხი ათწლეულის მაძღლზე მოიპოვა ხალხმა უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის ხელმძღვანელობით, იგი დამაჯერებლად ცხადყოფს სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის დიად ძალას, ადამტრუბს, სოციალისტური თანამეგობრობის ქვეყნების ხალხთა ურღვევ ერთიანობას, რომლებიც განუხრელად ახორციელებენ სოციალისტური ეკონომიკური ინტეგრაციის კომპლექსურ პროგრამას.

ექსპოზიციის საზეიმო გახსნაში მონაწილეობის მისაღებად ჩამოვიდა უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია, რომელსაც სათავეში უდგას უნგრეთის სოციალისტური მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე დ. ლაზარი.

ქვეყნის მთავარი გამოფენის უდიდესი პავილიონის თავზე სსრ კავშირისა და უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო დროშები ფრიალებს. აქ მოგიდა ათასობით მოსკოველი, საზოგადოებრივობის წარმომადგენელი, დიდი ქალაქის სტუმრები.

შეკრებილნი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს ჰ. ა. ალიევს, დ. ლაზარს, ვ. ი. დოლგიხს, ვ. ვ. კუზნეცოვს, ნ. ი. რიჟკოვს, კ. ვ. რუსაკოვს, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილეს, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო შეხვდა ინდოეთის რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პ. ვ. ნარასიმჰა რაოს, რომელიც ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად არის ჩამოსული სსრ კავშირში.

მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ტრადიციულ აქტმოფერონში გაიმართა აზრთა გაზიარება საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ურთიერთობის საკითხებზე, აგრეთვე მოქმედება, ამაღლდეს მისი ეფექტიანობა წარმოების წამყვან დარგებში ეროვნული ეკონომიკის ინტენსიფიკაციის ახალი ტერმინების დანერგვის გზით. ხაზგასმით აღინიშნა, თუ როგორ საჭიროა მაქსიმალურად გამოვიყენოთ უპირატესობანი, რომლებსაც გვანიჭებს საერთაშორისო სოციალისტური შრომის დანაწილება ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების უმაღლესი დონის ეკონომიკური თანამრომლობა ორმხრივ ნაბიჯებად ინტერნაციონალისტური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების უმაღლესი დონის ეკონომიკური თანამშრომლობა ორმხრივ ნაბიჯებად ინტერნაციონალისტური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების ეკონომიკური ურთიერთდახმარების ინტერნაციონალისტური ფორმა.

ორივე მხარემ გამოთქვა გადაწყვეტილება კვლავაც ყოველნაირად შეუწყონ ხელი სოციალისტური თანამეგობრობის სახელმწიფოთა ერთიანობისა და შეკავშირების განმტკიცებას, მათი ყოველმხრივი ნაყოფიერი თანამშრომლობის სრულფოფას, იმ მოოიგებათა განხორციელებას, რომლებიც მიღწეულია ეკონომიკის ხელმეურეულების მონაწილე პარტიებისა და სახელმწიფოების ხელმძღვანელთა ა. წ. 13 მარტის მოსკოვის შეხვედრაზე.

აზრთა გაზიარებამ, რომელიც გულთბილ, ამხანაგურ ვითარებაში მიმდინარეობდა, დაადასტურა ყველა განსახილველ საკითხზე შეხედულებათა სრული ერთიანობა.

• • •

კრემლის დიდ სასახლეში ხელი მოაწერეს სსრ კავშირისა და უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ეკონომიკური და მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის 2000 წლამდე განვითარების გრძელვადიან პროგრამას.

დოკუმენტს ხელი მოაწერეს: სსრ კავშირის სახელით — ჰ. ა. ალიევმა, უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის სახელით — დ. ლაზარმა.

დოკუმენტს ხელმოწერას დაესწრნენ: საბჭოთა კავშირის მხრივ — ვ. ი. დოლგიხი, ნ. ი. რიჟკოვი, კ. ვ. რუსაკოვი, ი. ვ. არხიპოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, სსრ კავშირის მინისტრები, სსრ კავშირის სახელმწიფო კომიტეტების თავმჯდომარენი; უნგრეთის მხრივ — ფ. პავაში, უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, დელეგაციის სხვა წევრები.

• • •

სსრ კავშირის მთავრობამ კრემლში საუზმე გამართა დ. ლაზარის მეთაურობით წარმოგზავნილი უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაციის პატივსაცემად.

მეგობრობისა და გულითადობის ვითარებაში მიმდინარე საუზმის დროს, ჰ. ა. ალიევმა და დ. ლაზარმა მეგობრული სადღეგრძელოები წარმოთქვეს.

საუზმეზე იყვნენ ვ. ი. დოლგიხი, ნ. ი. რიჟკოვი, კ. ვ. რუსაკოვი, ი. ვ. არხიპოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, სსრ კავშირის მთელი რიგ უწყება-სამინისტროთა ხელმძღვანელები, სხვა ოფიციალური პირნი.

• • •

საღამოს უნგრეთის დელეგაცია დ. ლაზარის მეთაურობით სამშობლოში გაემგზავრა.

აეროდრომზე დ. ლაზარი, სხვა უნგრელი ამხანაგები გააცილეს ჰ. ა. ალიევმა, ნ. ი. რიჟკოვმა, ი. ვ. არხიპოვმა, სხვა ოფიციალურმა პირებმა. (საკადრო).

ქვეყანა ორ კონტინენტზე

ოთარ გიგინეიშვილი

ა თათურქის ბულვარზე ფერადშიშველი ბავშვები მორბიან, ეწევიან, უსწრებენ, ეჯიბრებიან ერთმანეთს. გარშემო დროშები, დროშები, თეთრმოლიანები, თეთრკარაკულიანი წითელი დროშები. ათათურქის ბულვარზე, ზღა გიოქალფის პროსპექტზე, ულუსის მოედანზე, ყველგან, სადაც კი თვალი მისწვდება, შენობებზე ათათურქის პორტრეტები: ზოგან მცირე, ზოგან კი 5-6 სართულიანი სახლების ფასადებს მოლიანად რომ ფარავს. ქუჩაში პოლიციას შეუერავს, ქვაფენილებზე მაჭურჭლიანი ჩამწკრივებულან დღეს ან ტანით ეგგებიან ახალ თაობას. სადღაც სასუფევ ორკესტრი უკრავს. ჯაზი ნაცნობია, რომელიღაც ძველი სამეფოობრ მარში უნდა იყოს, თუმცა, ეს ხომ ჩვენი „არსენა ჯორჯიაშვილია“, ამჟამად სულ დავიწყებული, ერთ დროს მთელი საქართველო რომ მღერიოდა. დღეს ანკარა-ქალაქის ზეიმია. ამ დღეს, 65 წლის წინ ქემალ ათათურქი, მაშინ ჯვენერალი მუსტფაფა ქემალ ფაშა, თავის თანამებრძოლებთან ერთად ანკარაში შემოვიდა. ამ დროიდან ანკარა თურქეთის პოლიტიკური ცენტრია, ანკარა ზეიმობს დედაქალაქად დამკვიდრების დღეს.

ულუსის მოედანზე ათათურქის ძეგლის წინ ვდგავარ. ჩემს წინ ათიოდე ტრანსპარანტი ლოზუნგებად ქიაღულ ათათურქის გამოძერწილი. განსაკუთრებით ბევრია ასეთი ტრანსპარანტები სამხედრო გადატვირთვის შემდეგ. ყოველი სამინისტროსა და ცენტრალური დაწესებულების ფასადზე გამოკრულ ტრანსპარანტებზე ათათურქის სტატუებზე: „მშვიდობა ქვეყანას, მშვიდობა მსოფლიოს, და მის გვერდით — რა ბედნიერებაა, რომ შეგიძლია თქვა: მე თურქი ვარ.

ქემალ ათათურქის კულტი თურქეთში. მან შექმნა თურქების ეროვნული სახელმწიფო — დღევანდელი თურქეთის რესპუბლიკა. ჩვენ, საბჭოთა ადამიანები, პატივს ვცემთ ქემალ ათათურქს, რომელსაც კარგად ესმოდა, რომ საბჭოთა ქვეყანა სამიდო დასაყრდენი იყო ყველა ჩაგრული ერისათვის, ყველასათვის, ვინც იბრძოდა ეროვნული თავისუფლებისათვის. სწორედ ახალგაზრდა საბჭოთა სახელმწიფოს დამპარებით შეძლო ქემალ ათათურქმა განვიდენა თურქეთის მიწა-წყლიდან ანტანტელი ინტერვენტები, რომლებიც პირველი მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ თურქეთის დაპატრონებას ცდილობდნენ. ეს იყო უანგარო დახმარება ჩვენი მეზობელი თურქი ხალხისადმი. მაგრამ ამ ცხოვრებაში ყველაფერი როდი სრულდება იოლად და ყველაფერი არ ვითარდება ისე, როგორც ადამიანს უნდა, ან როგორც ლოგიკა უკარნახებს. ქემალსაც ყოდა მოწინააღმდეგენი, რომლებიც მას საბჭოთა სახელმწიფოს წინააღმდეგ ბრძოლისათვის მოუწოდებდნენ. ეს ორი გეზი თუდაქვეთის პოლიტიკაში დღესაც იგრძნობა.

ქემალიზმი თანამედროვე თურქეთში ოფიციალური და გაბატონებული იდეოლოგია. ყველა პოლიტიკური პარტია, ვალდებულია იყოს ქემალისტური. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ თურქეთში არ იყო ანდა არ არის აქეთა თუ ფარული შეტევები ქემალიზმის წინააღმდეგ. ყოველთვის, როდესაც თურქეთში იწყებოდა მსჯელობა თურქეთის ძმიერ ეკონომიკური მდგომარეობის და ანარქიის შესახებ, ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად ქემალიზმის დაგვწყვიტის ასახელებდნენ. ამიტომ არ იყო შემთხვევითი, რომ ქენან ევრენმა ძალაუფლების ხელში აღებისთანავე მოითხოვა შემობრუნება ქემალიზმისაკენ. დაისვა საკითხი ქემალისტური იდეებისა და ქემალიზმის პრაქტიკის! პროპაგანდის თანამედროვე დონეზე აყვანის შესახებ. თუმცა ძალიან ძნელია განვსაზღვროთ როგორ უნდა ეღერღვს დღევანდელ ვითარებაში ქემალისტური იდეები და როგორ უნდა განხორციელდეს თანამედროვე პირობებში ქემალისტური პრინციპები. ეკანასკნელ დროს სამხედრო გადატრიალებები თურქეთში არ იფარგლებოდნენ სამხედრო წრეების მიერ ხელისუფლების დაპყრობით. ყოველ გადატრიალებას თან სდევდა ცდები ეპოვნთ ეკონომიკური განვითარების ისეთი გზა, რომელიც თურქეთს საშუალებას მისცემდა თავი დაეღწია ეკონომიკური მდგომარეობის შემდგომი კაოკაუსებიდან და უმუშევრობის ჭრონიკული ზრდისაგან. თურგუთ ოზალის ეკონომიკური კურსი, რომელიც თურქეთში „ოზალის ეკონომიკის“ სახელით მოინათლა და რომლის განხორციელება 1980 წლის 24 იანვრის სავალუტო რეფორმით დაიწყო, უპირველეს ყოვლისა, გულისხმობს უცხოური კაპიტალისათვის თურქეთის კარის ფართო გაღებას, ექსპორტის სწრაფ ზრდას იმპორტთან შედარებით და ამით საგარეო ვალიანობის შუამდგი დეფიციტის მოსპობას და ეტრო სეტერიის უპირატეს განვითარებას საბჭოსწინდა სეტერიოთან შედარებით. ამ მიზნით დაიწყო სახელმწიფო ქარხნების, ფაბრიკების, კაბშლების, ელსადგურების და სხვა სამრეწველო ობიექტების აქციების მიყიდვა ეროვნება განსაზღვრა, შექმნილია ზია გიოქალფის მიერ ჯერ კიდევ მე-20 საუკუნის დამდეგს. დღეს ეს თეორია ქემალიზმის შემადგენელი ნაწილია. ამ თეორიის თანამშად ეროვნების განსაზღვრელი მთავარი ფაქტორია ტანდა ეროვნული ენა და კულტურა. სწორედ ამ კუთხით უნდა განვიხილოთ მრავალი ღონისძიება, რომლებიც დღეს თურქეთში ეწყობა. ასეთია ეკონომიკურ ეროვნებებ სახელმწიფო სექტორის უპირატეს განვითარებას. მაგრამ არის ეს თუ არა გადახვევა ქემალიზმის პრინციპებიდან? როგორ გავიგოთ ქემალიზმი დღეს? ან თუ არსებობს ქემალიზმის საერთო გაგება? თვითონ ოზალმა „ეს საკითხი ეს განმარტა: „ქემალიზმი დღევანდელ თურქეთში საოცარ მოვლენად იქცა, მას ყველი ისე განმარტავს, როგორც თვითონ სურს, მემარცხენენი და მემარჯვენენი“. ეს კი ნიშნავს მოქმედების სრულ თავისუფლებას. როგორი ინტერპრეტაციაც არ უნდა მივცეთ ქემალიზმს, მისი იდეების გავრცელება და მისადმი რწმენის გაძლიერება ეკონომიკურ მოვრცის ეროვნული მთავრობის პროპაგანდისტული მუშაობის მთავარ ამოცანად იქნა დასახული. აღსანიშნავია, რომ ახალი კონსტიტუცია, რომელიც 1982 წელს ანის მიღებული და ქემალიზმის პრინციპებზე აგებულ კონსტიტუციად არის მიჩნეული, ქემალიზმის იდეებად მანიე ეროვნულობის იდეებს გამოყოფს და ეყრდნობა ნაციონალიზმის იმ გაგებას, რომელი ჩამოაყალიბა თურქეთის რესპუბლიკის შემქმნელმა ქემალ ათათურქმა. კონსტიტუცია დიდ ყურადღებას უთმობს ქემალიზმის ეროვნული ეკონომიკაში, ჩანს იქიდანაც, რომ 1984 წელს თურქეთში დაიბადეს უცხოთის იმდენი კაპიტალი, რამდენიც მოლიანდ წინა 30 წლის განმავლობაში. ეს იმ დროს, როდესაც ათათურქის ეკონომიური პოლიტიკა ოთავლისწინებდა სახელმწიფო სექტორის უპირატეს განვითარებას. მაგრამ არის ეს თუ არა გადახვევა ქემალიზმის პრინციპებიდან? როგორ გავიგოთ ქემალიზმი დღეს? ან თუ არსებობს ქემალიზმის საერთო გაგება? თვითონ ოზალმა „ეს საკითხი ეს განმარტა: „ქემალიზმი დღევანდელ თურქეთში საოცარ მოვლენად იქცა, მას ყველი ისე განმარტავს, როგორც თვითონ სურს, მემარცხენენი და მემარჯვენენი“. ეს კი ნიშნავს მოქმედების სრულ თავისუფლებას. როგორი ინტერპრეტაციაც არ უნდა მივცეთ ქემალიზმს, მისი იდეების გავრცელება და მისადმი რწმენის გაძლიერება ევრენის მთავრობის პროპაგანდისტული მუშაობის მთავარ ამოცანად იქნა დასახული. აღსანიშნავია, რომ ახალი კონსტიტუცია, რომელიც 1982 წელს ანის მიღებული და ქემალიზმის პრინციპებზე აგებულ კონსტიტუციად არის მიჩნეული, ქემალიზმის იდეებად მანიე ეროვნულობის იდეებს გამოყოფს და ეყრდნობა ნაციონალიზმის იმ გაგებას, რომელი წარმოშობის სიტყვები და მათ ადგილს წარმოშობით თურქული ენა სიტყვის უფროზე აგებული ნეოლოგიზმები იკავებენ. ადამიანს, რომელმაც თურქული ენა ამ 40-50 წლის წინ ისწავლა, დღევანდელი თურქულის გაგება ცოტა არ იყოს გაუძნელდება. თურქეთის მოსახლეობის ეროვნული სულისკვეთებით აღზრდა თურქული ენა ერთ-ერთი ძირითადი მიზანია. თურქეთში გამაბატონებელი თეორია, რომელითაც ეროვნება განსაზღვრება, შექმნილია ზია გიოქალფის მიერ ჯერ კიდევ მე-20 საუკუნის დამდეგს. დღეს ეს თეორია ქემალიზმის შემადგენელი ნაწილია. ამ თეორიის თანამშად ეროვნების განსაზღვრელი მთავარი ფაქტორია ტანდა ეროვნული ენა და კულტურა. სწორედ ამ კუთხით უნდა განვიხილოთ მრავალი ღონისძიება, რომლებიც დღეს თურქეთში ეწყობა. ასეთია ეკონომიკურ ეროვნებებ სახელმწიფო სექტორის უპირატეს განვითარებას. მაგრამ ამ ეროვნებებ ბრძოლა ეროვნული ეკონომიკა ეწყობა. ეროვნული ეკონომიკა ეროვნული ენა ეროვნული ენა ეროვნული ენ

ისარე, გზის კორომო!

ბზა — საქართველოს ტყეებისა და პარკების შვილება და სიამაყე, რომელიც ოდესაც უზვად იზრდებოდა მის ტერიტორიაზე, ახლა გადაშენების ზღვარზეა. 2,5 მილიონი ჰექტარიდან, რომელიც რესპუბლიკის ტყეებს უკავიათ, ბზის ნორმად მხოლოდ შვიდი ათასი ჰექტარი მოდის, სიბეჭოთა სახელმწიფომ იკისრა შესაბამისი პერიოდის ამ ოჯლეჭის, ისევე როგორც სხვა ძვირფასი ჯიშის ხეების, დაცვა. და მაინც, ბზა სულ უფრო მცირდება, განსაკუთრებით რელიგიური დღესასწაულების, ეგრეთ წოდებული ბზობის შემდეგ. საქმე ის არის, რომ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში ამ ჯიშების ნიხაოდრთელ დამბზადებასთან ერთად ბზის ტოტებზე „ნადირობენ“ სარფის მრავალი მოყვარული, სპეკულანტები. ისინი განურჩევლად ჭრიან ხეებს ნაკრძალებშიც კი, სპობენ ახალგაზრდა და ძველ ნარგავებს, და ამით გვაყენებენ არა მარტო მატერიალურ ზარალს, როგორ იტაცებენ. სამაღლო დოგლოთს, არაფედ იმის პირობებსაც კი ქმნიან, რომ მოიპოვონ „სსრ კავშირის წითელ წიგნსა“ და „საქართველოს სსრ წითელ წიგნში“ შეტანილი ეს ძვირფასი ჯიშები. რესპუბლიკის საზოგადოებრივობა სამართლიან აღშფოთებას გამოთქვამს ამ კატეგორიის ადამიანების მოქმედების გამო, მოითხოვს ბოლო მოეღოს ბზის მტაცებლურ მოსპობას...

როგორ ვებრძოლოთ ტყეებისა და პარკების მავნებლებს? როგორი ღონისძიებანი ხორციელდება რესპუბლიკაში ბზის დაცვისათვის, ტყის სიმდიდრეთა გამრავლებისათვის? ამ თემას მიეძღვნა საუბარი „მოგვალ მაგიდასთან“, რომელიც მოაწყვეს საქინფორმის კორესპონდენტებმა. მასში მონაწილეობენ: საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე, სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ვ. კაპანაძე, რესპუბლიკის სატყეო მეურნეობის სამინისტროს სამთო მეტყევეობის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი ბ. ბიბაური, საქართველოს ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის უფროსი ლორსოსნსულტი, საქართველოს სსრ დამსახურებული იურისტი ი. როსტომაშვილი, რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის სამმართველოს უფროსი, პოლკოვნიკი ბ. ბიბაშვილი.

ვ. კაპანაძე: საქართველოში ეს მარადმწვანე ხე უძველესი დროიდან ორის გაკულტურებული. იგი არა მარტო ესთეტიკურ სიამოვნებას გვანიჭებს და ლამაზ ლანდშაფტს ქმნის, არამედ შესანიშნავ მიკროკლიმატსაც წარმოქმნის. ბზა ას წელზე მეტ ხანს ცოცხლობს, ხოლო ცალკეული ჯიშების ასაკი ოთხას წელს და მეტსაც აღწევს. მთელ მსოფლიოშია ცნობილი ბიქვინთის, სათაფლიის ბზის კორომები. მაგრამ, სამწუხაროდ, ახლა რესპუბლიკაში მხოლოდ ახალგაზრდა ხეები დარჩა. ბზა ხომ ძალზე ნელი იზრდება, წელიწადში მილიმეტრ-ნახევარს იმატებს.

ბზას კანონი იცავს. მას უნიკალური თვისებები აქვს. მაგალითად, ხე-რკინის მსგავსად, წყალში იძირება და შეიძლება მისი ლითონის ნაცვლად გამოყენება. საგულისხმოა, რომ თავისი განსაკუთრებული თვისების გამო იგი იყიდებოდა არა კუბური მეტრობით, როგორც ჩვეულებრივი ხე, არამედ წონით.

გ. ბიბაური: დიახ, ბზას ოქროს ფასი აქვს. და არა მარტო იმიტომ, რომ იშვიათი თვისებების მქონეა, არამედ იმიტომაც, რომ უაღრესად ძნელია მისი გამრავლება. მეცნიერებს თავიანთ ამოცანად მიიჩნიათ ტყის შშვენებათა ნარგავების დაცვა და გამრავლება. აღწერილია რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული ყველა ბზის ხე. თითოეული მათგანი აღრიცხულია. მეცნიერულად დავამუშავეთ მავნე ზემოქმედებისაგან ხეების დაცვის ღონისძიებათა კომპლექსური სისტემა. სატყეო მეურნეობებს მიეცათ რეკომენდაციები, თუ როგორ მოუარონ ხეებს, გაფფრთხილონ მათი გაყრცელებისა და ბუნებრივი განახლების არეალი.

ბუნებით მძლავრი ხე საუკუნეების მანძილზე უმკლავდება სტიქიის შემოტევებს — ელვას, ვრცელსიხეურ ქარებს, კოკისპირულ წვიმებს, ქარიშხალს, მაგრამ იგი უძლური და დაუცველი აღმოჩნდა ადამიანის წინაშე, ითმო წინაშე, ვინც დაკარგა თავისი მოკალკეობრივი ღირსება და სინდის-ნაშუნი, რომ აღარფერი ვთქვათ მოვალეობაზე, და მტაცებლურად ეკაკონა ფლორას. მით უფრო აღმაშფოთებელია ეგზემპლარ მეცნიერულობის მოსპობის ფაქტები.

ვ. კაპანაძე: მაგონდება დიდი სამამულო ომისდროინდელი ეპიზოდი. ომის პირველ წლებში ქვეყანა განსაკუთრებით მწვავედ განიცდიდა საბრძოლო ტექნიკისათვის საჭირო ლითონის ნაკლებობას. მაშინ სპეციალისტებმა წინადადება წამოაყენეს შთელ რიგ შემთხვევებში გამოიყენებინათ ბზა. მაგრამ კრიზისულ სიტუაციაშიც კი სამეთოთ მთავრობამ უარი თქვა ამ ნაბიჯზე.

ი. როსტომაშვილი: და სავსებით ბუნებრივია, რომ საბჭოთა კანონმდებლობა დასაბამ ბოლო ღონისძიებებს ითვალისწინებს ომთ მიმართ, ვინც აზიანებს ბუნებას. მაგალითად, „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის“ 178-ე მუხლით ხეებისა და ბუჩქების სისტემატური უკანონო გაჩეხა, რომელმაც მნიშვნელოვანი ზარალი გამოიწვია, ისჯება თავისუფლების აღკვეთით სამ წლამდე ვადით, ან გამასწორებელი სამუშაოებით ერთიდან ორ წლამდე ვადით, ან ჯარიმით 300 მანეთამდე უკანონოდ მოპოვებულის კონფისკაციით. ხოლო ანგარიანი დაინტერესების დროს — ჯარიმით 1000 მანეთამდე უკანონოდ მოპოვებულის კონფისკაციით. გარდა ამისა, დამნაშავემ, უნდა ანაზღაუროს სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზარალი.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს სსრ კოდექსის 64-ე მუხლში ნათქვამია: ხეებისა და ბუჩქების უკანონო გაჩეხვისა და დაზიანებისათვის, ტყის სანერგეებში ან პლანტაციებში ტყის კულტურების, ნათესარების ან ნერგების, იგრეთვე ტყის აღდგენისათვის განკუთვნილ ფართობებზე ბუნებრივი წარმოშობის მოზარდი და აღმონაცენი ტყიანის მოსპობის ან დაზიანებისათვის მოქალაქეებს ახდევინებენ ჯარიმას 50 მანეთამდე, თანამდებობის პირებს — 100 მანეთამდე.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მიიღო სპეციალური დადგენილება სატყეო მეურნეობისათვის ტყის უკანონო გაკაფვის შედეგად მიყენებული ზარალისთვის მატერიალური პასუხისმგებლობის გაძლიერების შესახებ. დადგენილებაში, კერძოდ, გათვალისწინებულია სხვადასხვა ჯარიმა ბზის გაკაფვისათვის მიყენებული ზარალის სიდიდის შესაბამისად. ეს ნუსხა შეიძლება განვაგრძოთ.

კორესპონდენტები: კანონი ეფექტიანია იქ, სადაც მას იცავენ. როგორ ადევნებენ ამას თვალყურს საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის ორგანოები?

ბ. ბიბაშვილი: ბრაკონიერობის სოციალური საშიშროება აშკარაა. სწორედ ბრაკონიერობაა „წითელ წიგნში“ შეტანილი ბევრი იშვიათი ჯიშის ხეებისა და ცხოველების, ფრინველების რიცხვის შემცირების, ზოგჯერ კი მათი არსებობისათვის უშუალო საფრთხის შექმნის ერთ-ერთი ძირითადი მიზეზი. ამიტომ მილიციის მუშაკები თანამიდეკურეულად იბრძვიან რესპუბლიკის ტყის სიმდიდრისა და ცხოველთა სამყაროს დანაშაულებრივი ხელყოფის წინააღმდეგ. შინაგან საქმეთა ორგანოებს მიეცათ მითითება ადგილებზე სატყეო მეურნეობებთან ერთად გაუფრთხილონ ტყის ნარგავების დაცვა, უფრო ხშირად მოაწყონ რეიდები ტყის უკანონო გაკაფვის ფაქტების გამოსაკვლევად. სახელმწიფო ავტოინსპექციის აპარატმა ტყის მეურნეობის სამინისტროს სპეციალურ სამსახურებთან ერთად გააძლიერა კონტროლი ავტოტრანსპორტით მერქნისა და ხე-ტყის გადაზიდვისადმი, ადგილნენ მათ შემეხნენ წყაროებს და კანონიერებას. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ბრძოლას ახალი წლის და რელიგიური დღესასწაულების წინ ბზის, ნაძვის უკანონო გაკაფვის წინააღმდეგ. ამ მუშაობაში აბამენ საზოგადოებრიობასაც, სხვადასხვა რაზმებს, კომკავშრომულ აქტივს.

ამას წინათ საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინიციატივით ნებაყოფლობითი სახალხო რაზმეულების რესპუბლიკურმა შტაბმა მიიღო გადაწყვეტილება შეიქმნას რესპუბლიკაში ბუნების სიმდიდრის დამცველი სპეციალისტებული ნებაყოფლობითი სახალხო რაზმეულები. ასეთი რაზმეულები იქმნება ყველა ქალაქსა და სოფელში, სატყეო და სამონადირეო მეურნეობებთან, ყველგან, სადაც საჭიროა ბუნების დაცვა მავნებლებისა და ეიოლი სარეის მოყვარულებისაგან. ამ მუშაობის ხელმძღვანელობა დაეკისრა ნებაყოფლობითი სახალხო რაზმეულების შტაბებს, აგრეთვე სპეციალურ სამკოვებს, რომლებშიც შეკრულ ბუნების დაცვის საზოგადოებრივ ინსპექტორებს, ტყის ადგილობრივ ადმინისტრაციებს, საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის ადგილობრივ ორგანოებს, ადგილობრივ ეკონომიკურ ორგანიზაციებს, ტყეებ-ბაღების ადგილობრივ ინსპექტორებს, ტყეებ-ბაღების ადგილობრივ ინსპექტორებს, ადგილობრივ ინსპექტორებს, ადგილობრივ ინსპექტორებს,